

ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ ДЛЯ НАУКОВЦІВ, ОСВІТЯН, ІННОВАТОРІВ

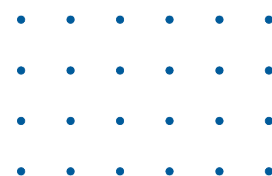

ЗМІСТ

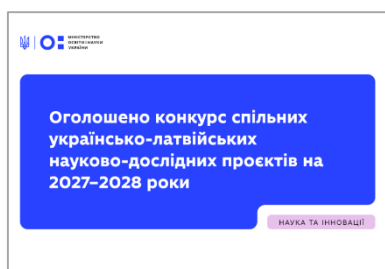
1. Гранти, міжнародна підтримка.....	2
КОНКУРС СПІЛЬНИХ УКРАЇНСЬКО-ЛАТВІЙСЬКИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ПРОЄКТІВ НА 2027–2028 РОКИ	2
2. Документи міжнародних організацій.....	3
ОЕСР: ЕКСПЕРТНА ОЦІНКА ВІДПОВІДАЛЬНОГО ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ	3
ОЕСР: ІНОЗЕМНІ СТУДЕНТИ.....	4
ОЕСР: РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОЦІНЮВАННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	4
ОЕСР: НОВІ ОЧІКУВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО НАУКИ.....	5
ОЕСР: ЗАСТОСУВАННЯ НАВИЧОК НА ПРАКТИЦІ	6
3. Корисні новини України та світу	7
ВИВЧЕННЯ МОВ ВАЖЛИВЕ.....	7
ГРОМАДСЬКЕ ОБГОВОРЕННЯ ПРОЄКТУ СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ ГІРНИЦТВО ТА НАФТОГАЗОВІ ТЕХНОЛОГІЇ.....	8
НЕЙРОСЛОП – НОВА ПРОБЛЕМА, ЯКУ НЕ МОЖНА НЕХТУВАТИ	9
АВТОМАТИЧНЕ ВИЗНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙ.....	10
МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ВІДКРИТОЇ НАУКИ	10
КОНТРАКТИ З OPENAІ ЯК ПРЕДМЕТ АКАДЕМІЧНОГО СПРОТИВУ	11
ЄС ПОСИЛЮЄ РЕГІОНАЛЬНИЙ ВИМІР ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ІННОВАЦІЙ.....	12
РІШЕННЯ АТЕСТАЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ МОН ЗАДЛЯ РОЗВИТКУ НАУКИ ТА ПІДТРИМКИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ.....	12
ФОРМАЛЬНІ ПОКАЗНИКИ ЗАМІСТЬ ІДЕЙ? ХИБНІСТЬ МЕТРИК- ОРІЄНТОВАНОЇ АКАДЕМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ.....	13
ПОВІДОМЛЕННЯ ЩОДО ЗАХИСТІВ ДИСЕРТАЦІЙ ДОКТОРІВ ТА КАНДИДАТІВ НАУК	14
КІНЕЦЬ ЕПОХИ ЛЕКЦІЙ ТА ЕСЕ: КЛАСИЧНА МОДЕЛЬ ВИКЛАДАННЯ ВТРАЧАЄ АКТУАЛЬНІСТЬ	14
ЕКОНОМІЧНИЙ ВПЛИВ ПОШИРЕННЯ ЗНАНЬ	15
КРИЗА СКОРОЧЕНЬ У БРИТАНСЬКИХ УНІВЕРСИТЕТАХ: ЛЮДСЬКИЙ ВИМІР АКАДЕМІЧНИХ ЗВІЛЬНЕНЬ	16
4. Наукові заходи	17
ПЛАГІАТ ТА САМОПЛАГІАТ: ДЕ МЕЖА?.....	17
ПОШУК РОБОТИ В ЕПОХУ ШІ.....	18

ДИСЕРТАЦІЇ - ВІД НАПИСАННЯ ДО АНАЛІЗУ	18
ПРАКТИЧНИЙ ДИЗАЙН ОНЛАЙН-КУРСУ	19
УПРОВАДЖЕННЯ ESG В УКРАЇНІ.....	19
ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСЛІДНИЦЬКОГО ПРОСТОРУ	20
ПРЕЗЕНТАЦІЯ STARTAID UKRAINE.....	20
НАЦІОНАЛЬНИЙ РЕПОЗИТАРІЙ АКАДЕМІЧНИХ ТЕКСТІВ У КОНТЕКСТІ ВІДКРИТОЇ НАУКИ	21
ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ ДЛЯ НАУКИ	21
СУЧАСНА КРИЗА МІЖНАРОДНОЇ СИСТЕМИ.....	22
ОДЕСАБІБЛІОСАМІТ	22
КРИЗЬ ІНФОРМАЦІЙНИЙ ШУМ.....	23
ЕКОНОМІЧНА АНАЛІТИКА: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ТА ПРОГНОСТИЧНІ МОЖЛИВОСТІ.....	24

1. Гранти, міжнародна підтримка

КОНКУРС СПІЛЬНИХ УКРАЇНСЬКО-ЛАТВІЙСЬКИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ПРОЄКТІВ НА 2027–2028 РОКИ

Міністерство освіти і науки Латвійської Республіки, Латвійська рада науки та Міністерство освіти і науки України оголосили про старт конкурсу спільних українсько-латвійських науково-дослідних проєктів, які планується реалізувати у 2027–2028 роках. Пріоритетними напрямками для них визначені наступні: сталий розвиток та відновлювана енергетика; штучний інтелект і машинне навчання; інноваційні системи кіберзахисту; біологічні та генно-інженерні технології; сучасна електроніка та передові матеріали. Подані заявки будуть оцінюватись за наступними критеріями: наукова якість та інноваційність проєкту, відповідність пріоритетам, спроможність команди реалізувати дослідження, досвід міжнародної співпраці, якість інфраструктури, участь молодих науковців і жінок-дослідниць, перспективи практичного використання результатів.

Орієнтовний обсяг фінансування учасників з української сторони становить 199 тис. грн на рік і залежить від затвердженого бюджету проєкту. , який може покривати витрати на візити до Латвії, оплату праці дослідників, закупівлю матеріалів. Заявку на участь у конкурсі можна подати до 10 липня 2026 року.

Детальніше: <https://mon.gov.ua/news/mon-oholoshuie-konkurs-spilnykh-ukrainsko-latviiskikh-naukovo-doslidnykh-proiektiv-na-20272028-roky>,

<https://mon.gov.ua/news/oholosheno-konkurs-spilnykh-ukrainsko-latviiskikh-naukovo-doslidnykh-proiektiv-dlia-realizatsii-u-2027-2028-rr>

Фото: скріншот

2. Документи міжнародних організацій

ОЕСР: ЕКСПЕРТНА ОЦІНКА ВІДПОВІДАЛЬНОГО ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ

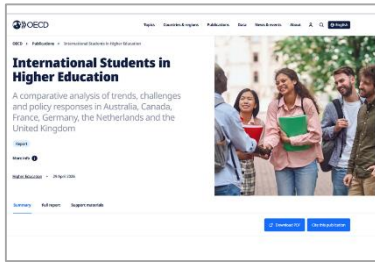
Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала звіт «Національний контактний пункт з експертної оцінки відповідального ведення бізнесу: Норвегія 2026». У ньому зазначається, що норвезький національний комітет із захисту довкілля з 2011 року запровадив спеціальну експертну структуру, до якої входять чотири незалежні експерти (призначаються урядом) та інші експерти, запропоновані підприємствами, профспілками та громадянами. Ці експерти мають глибокі знання у галузі захисту навколишнього середовища та беруть участь у розгляді відповідних справ. Структура щорічно звітує перед міністерствами, подає пропозиції згідно із норвезьким законодавством про належну обачність і прозорість, взаємодіє із зацікавленими сторонами з числа підприємств, профспілок та громадянського суспільства. Експертні оцінки НКП базуються на Керівних принципах ОЕСР для багатонаціональних підприємств щодо відповідальної ділової поведінки.

Детальніше: https://www.oecd.org/en/publications/national-contact-point-for-responsible-business-conduct-peer-reviews-norway-2026_db8b0fe5-en.html,

https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2026/02/national-contact-point-for-responsible-business-conduct-peer-reviews-norway-2026_ddf0a041/db8b0fe5-en.pdf, <https://doi.org/10.1787/db8b0fe5-en>

Фото: скріншот

ОЕСР: ІНОЗЕМНІ СТУДЕНТИ

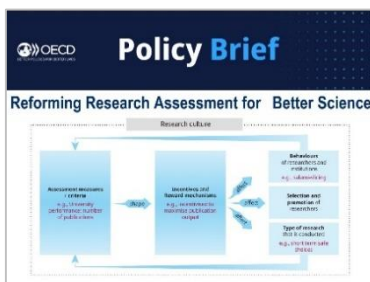
Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала звіт «Іноземні студенти у закладах вищої освіти: порівняльний аналіз тенденцій, проблем і заходів реагування в Австралії, Канаді, Франції, Німеччині, Нідерландах та Великій Британії». У ньому зазначається, що іноземні студенти є невід'ємною частиною динамічних систем вищої освіти. Країни,

інформація про які покладена в основу дослідження, мали найсильніше зростання кількості іноземних студентів за останнє десятиліття. Іноземні студенти стали помітною частиною студентської спільноти, суттєво впливали на університетське життя та фінансове становище закладів освіти. Експерти дослідили весь шлях іноземних студентів від обрання ЗВО та спеціальності для навчання - до академічної адаптації, пошуку житла, інтеграції до місцевих спільнот, просування у навчанні та побудови кар'єри після закінчення університету, а також систематизували проблеми, з якими вони стикаються. Після сильного зростання у 2010-х роках нинішня мобільність іноземних студентів змінюється. Звіт досліджує причинно-наслідкові зв'язки, висвітлює загальні проблеми, тенденції, проблеми та пропонує політичні заходи, пов'язані з залученням іноземних студентів.

Детальніше: https://www.oecd.org/en/publications/international-students-in-higher-education_005ff28d-en.html,
https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2026/04/international-students-in-higher-education_a10f282a/005ff28d-en.pdf,
<https://doi.org/10.1787/005ff28d-en>

Фото: скріншот

ОЕСР: РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОЦІНЮВАННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала аналітичний огляд «Реформування системи оцінювання наукових досліджень для підвищення якості науки». У ньому зазначається, що поточні практики оцінювання досліджень відіграють вирішальну роль у формуванні наукових пріоритетів, фінансуванні та розвитку кар'єри. Проте вони часто

спираються на вузькі показники, які не враховують співпрацю, відкритість та вплив на суспільство. Це може створювати хибні стимули для науковців та перевантажувати дослідницькі системи. Потреба в більш збалансованих, економічно ефективних та прозорих підходах, що підтримуються відкритими даними та ретельно регульованим використанням штучного інтелекту - зростає. Реформування оцінювання досліджень вимагає скоординованих дій між установами для того, щоб практики оцінювання науки найкращим чином

узгоджувались з мінливим середовищем та суспільними потребами. Існує гостра необхідність у розробленні й практичному тестуванні альтернативних інструментів оцінювання, спрямованих на підтримку розвитку здорової та продуктивної дослідницької культури, яка слугує потребам суспільства. Ця необхідність системної еволюції у бік більш адаптованих концепцій та методологій оцінювання визнається усіма представниками академічної спільноти, фінансуючими організаціями та стейкхолдерами. Однак трансформація оцінювання виявилася надзвичайно складним завданням, оскільки вимагає зміни загальної парадигми та відповідної трансформації звичних методів і структур оцінювання дослідницької системи в цілому та наукових досліджень зокрема. Наразі таке оцінювання забирає надто багато часу та ресурсів як у дослідників, так і у адміністраторів наукових досліджень. Експерти наголошують, що її слід проводити виключно для досягнення чітко визначених цілей та лише у випадках, коли інші, менш ресурсоємні процеси не дозволяють це зробити. Ефективне оцінювання вимагає середовища, заснованого на принципах FAIR (Financial Independence, Retirement, Interactive, Retirement) та відкритих даних, а втрата контролю та прозорості у цій справі може підірвати автономію дослідницьких установ і довіру до академічної спільноти.

Детальніше: https://www.oecd.org/en/publications/reforming-research-assessment-for-better-science_f6202159-en.html,
https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2026/04/reforming-research-assessment-for-better-science_fafa6389/f6202159-en.pdf,
<https://doi.org/10.1787/f6202159-en>

Фото: скріншот

ОЕСР: НОВІ ОЧІКУВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО НАУКИ

Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала звіт «Нові очікування та вимоги до науки: переосмислення рамок оцінювання наукових досліджень». У ньому зазначається, що оцінювання наукових досліджень та їхнє стимулювання – дві сторони однієї медалі. Спосіб оцінювання ефективності наукових досліджень та методи, які для цього застосовуються, залежать від типу досліджень та здійснюють визначальний вплив на інституційну та дослідницьку поведінку – розподіл ресурсів, спрямованість наукової діяльності, роботу дослідників. Переважання кількісного підходу спричинило широке використання бібліометричних показників (кількість публікацій, показники цитування тощо), і для цього були вагомі причини. Вони мають певні переваги (дозволяють проводити масштабні порівняння, вважаються більш «об'єктивними», ніж рецензування). Проте надмірна залежність від цих показників призводить до непродуктивного обмеження погляду на розвиток науки, підживлює культуру

«публікуй або помри», яка змушує дослідників йти протореним шляхом, не ризикувати при обранні складних тем для вивчення; обмежує вибір напрямів досліджень, віддаючи перевагу усталеним областям, де можна надійно прогнозувати короткострокові результати. Але наука та очікування щодо неї з боку громадськості і політиків виходять за рамки академічних публікацій. Наразі формується новий широкий консенсус щодо необхідності нових підходів та стимулів для розвитку науки. Йдеться передусім про відкриту науку, залученість громадськості, більшу готовність до ризику, підтримку міждисциплінарних досліджень та досліджень, спрямованих на вирішення нагальних соціальних проблем. Все це критично важливо для ефективних соціально-економічних перетворень. У документі подано системний огляд підходів до оцінювання наукових досліджень, висвітлюються ключові протиріччя, описуються основні учасники та рушійні сили, а також пропонується набір загальних принципів реформи системи оцінювання, обґрунтовується необхідність розробки нової системи, яка краще відповідає запиту до науки з боку суспільства.

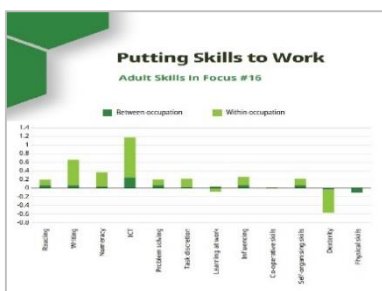
Детальніше: https://www.oecd.org/en/publications/new-expectations-and-demands-from-science_0c685800-en.html,

https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2026/04/new-expectations-and-demands-from-science_6ef0c59c/0c685800-en.pdf,

<https://doi.org/10.1787/0c685800-en>

Фото: скріншот

ОЕСР: ЗАСТОСУВАННЯ НАВИЧОК НА ПРАКТИЦІ

Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала аналітичний огляд «Застосування навичок на практиці». У ньому зазначається, що навички самоорганізації та співробітництва є найчастіше використовуваними навичками на сучасних робочих місцях. Майже у всіх країнах, які брали участь у дослідженні навичок дорослих, найчастіше мова йшла про свободу дій під час виконання завдань та про самоорганізацію, що полягає у самостійному плануванні завдань, організації робочого часу та коригуванні темпу роботи. Навички співробітництва широко використовуються, демонструючи центральну роль в організації командної роботи, забезпеченні комунікації та міжособистісної координації. Навпаки, завдання, які явно вимагають математичних навичок (обчислення, вимірювання, використання інфографіки), були найменш часто згадуваними в опитуваннях у більшості країн. Технології змінюють способи використання навичок на робочому місці. За останнє десятиліття використання навичок еволюціонувало під впливом глибоких змін у технологіях, організації праці та економічній структурі. Завдання, пов'язані з

навичками обробки інформації, особливо - з ІКТ, виконуються частіше в більшості країн та професій, тоді як фізичні завдання та завдання, що потребують спритності, - скоротилися. Ці зміни відбулися в основному всередині професій, а не за рахунок змін у професійній структурі, що підкреслює центральну роль перепроєктування робочих місць, упровадження технологій та практики на робочому місці у формуванні вимог до навичок. За останнє десятиліття низькокваліфіковані працівники стали частіше використовувати широкий спектр навичок, скорочуючи розрив з найбільш кваліфікованими працівниками у багатьох країнах. Ця конвергенція відображає широке підвищення рівня складності завдань усередині робочих місць, а не перехід працівників до інших професій. У результаті робочі місця, які традиційно вважалися низькокваліфікованими, все частіше вимагають більшого використання навичок обробки інформації та загальних навичок, що наголошує на важливості навчання для всіх категорій працівників.

Детальніше:

https://www.oecd.org/en/publications/putting-skills-to-work_84449b02-en.html,

https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2026/03/putting-skills-to-work_7e26c681/84449b02-en.pdf,

<https://doi.org/10.1787/84449b02-en>

Фото: скріншот

3. Корисні новини України та світу

ВИВЧЕННЯ МОВ ВАЖЛИВЕ

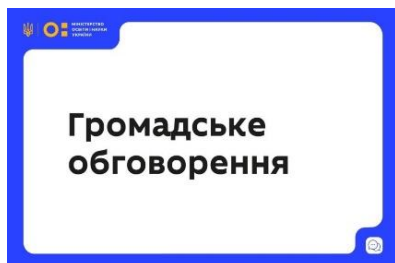
На сайті Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО) у черговому випуску «Кур'єр ЮНЕСКО» опублікована стаття Ельба Рамирес «Чому вивчення мов, як і раніше, важливе». У ній автор зазначає, що в епоху, коли програмні інструменти можуть забезпечувати легкий переклад у режимі реального часу, вивчення іноземної мови може здатися зайвим зусиллям. Однак це не так. Необхідно розуміти, що людське спілкування передає набагато більше, ніж просто набір слів у певній послідовності зібраних у речення. Прогрес в автоматизованому перекладі

упродовж останніх чотирьох років був особливо вражаючим, але спроби автоматизувати переклад розпочалися ще у 1950-х та 1960-х роках, успіху було досягнуто у 1980-х-1990-х роках, можливості значно розширилися завдяки Google Translate, який еволюціонував від статистичної системи, навченої на великому текстовому корпусі, до нейронного машинного перекладу. Але революція, спричинена штучним інтелектом, змінює правила гри. Наші гаджети стали справжніми «кишеньковими перекладачами». Системи штучного інтелекту тепер можуть субтитрувати дзвінки, надавати живий переклад у навушники або відтворювати ваш голос іншою мовою. Інструменти перекладу чудово підходять для логістики, подорожей, першого контакту, пошуку клініки або екскурсій, вони стали мостами комунікації, яких не існувало ще п'ять років тому. Однак, коли ставки вищі, потрібен людський переклад. ЮНЕСКО у листопаді 2025 року на Другому Всесвітньому саміті соціального розвитку в Досі запустила Глобальну дорожню карту багатомовності у цифрову епоху, яка встановлює стратегічні рамки для забезпечення повноцінної участі всіх мовних спільнот у цифровому світі.

Детальніше: <https://courier.unesco.org/en/articles/why-studying-languages-still-matters>, <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000393920>

Фото: скріншот

ГРОМАДСЬКЕ ОБГОВОРЕННЯ ПРОЄКТУ СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ ГІРНИЦТВО ТА НАФТОГАЗОВІ ТЕХНОЛОГІЇ

Міністерство освіти і науки України пропонує до громадського обговорення проєкт стандарту вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня зі спеціальності G16 «Гірництво та нафтогазові технології» галузі знань G «Інженерія, виробництво та будівництво». Документ містить загальну характеристику, вимоги щодо обсягу кредитів ЄКТС, необхідного для здобуття відповідного рівня освіти, мінімальний обсяг практичної підготовки для освітньо-професійних програм, опис предметної області, перелік обов'язкових компетентностей випускника, загальні компетентності, форму атестації, перелік назв освітніх програм та нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти за такими програмами, сформульований у термінах програмних результатів навчання, перелік нормативних документів. Дія стандарту поширюватиметься на здобувачів вищої освіти та заклади вищої освіти. Його упровадження забезпечить встановлення рамкових вимог до освітніх програм та компетентностей здобувачів освіти. Проєкт розроблено на виконання статті 10 Закону України «Про вищу освіту». Зауваження та пропозиції до зазначеного проєкту стандарту можна подати до 15 травня 2026 року.

Детальніше: <https://mon.gov.ua/news/mon-proponuie-do-hromadskoho-obhovorennia-proiekt-standartu-vyshchoi-osvity-tretoho-osvitno-naukovoho-rivnia>

Фото: МОН

НЕЙРОСЛОП – НОВА ПРОБЛЕМА, ЯКУ НЕ МОЖНА НЕХТУВАТИ

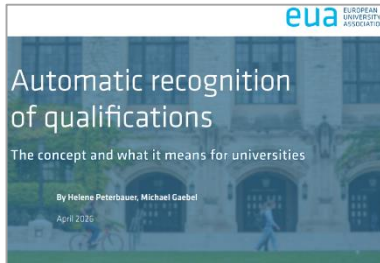

Джека Гроува «Протидійте нейрослопу в освітніх дослідженнях, або втратите довіру». У ній автор висловлює занепокоєння зростанням кількості текстів, повністю створених або суттєво відредагованих генеративним штучним інтелектом, які почали з'являтися у наукових журналах з проблематики освітніх досліджень та пропонує своє бачення впливу цього явища на довіру до науки в цілому. Стівен Вейнкер, шкільний учитель та дослідник, провів власний аналіз публікацій у журналах Британської асоціації освітніх досліджень на предмет використання характерних шаблонних конструкцій, типових для великих мовних моделей і виявив, що після 2023 року фрази, що раніше рідко використовувались, почали масово з'являтися в академічних текстах. Зокрема, мова про стандартизовані конструкції на кшталт «underscoring the critical role of» («підкреслюючи ключову роль...»), «акцентуючи важливість...») або «this approach allows for a more nuanced understanding of» («цей підхід дає змогу глибше зрозуміти / точніше інтерпретувати ...»), частота використання яких дуже сильно зросла. Звісно, проблема - не у самому факті використання ШІ, а у зниженні якості публікацій. Вейнкер стверджує, що частина статей демонструє ознаки поверхового або механічного письма: повторення однакових формулювань, слабку аргументацію та мінімальний аналітичний внесок. На його думку, це може поступово підривати довіру до університетських факультетів освіти та освітніх досліджень загалом. У статті також наведено позицію Вера та видавництва Wiley, які повідомили, що після відповідних звернень ними було розпочато перевірку, але у більшості випадків не було знайдено проблем з дотриманням академічної етики. Нинішні правила Wiley допускають певні форми використання ШІ без обов'язкового декларування, якщо це не супроводжується ознаками маніпуляції або фальсифікації. Це серед іншого актуалізує дискусію про межу між мовною підтримкою та академічною недоброчесністю, втрату критичного мислення, ерозію культури академічного зворотного зв'язку та формального підходу до оцінювання. Масове використання ГШІ вимагає перегляду практик рецензування та суттєвого оновлення редакційних політик академічних журналів та установ. У підсумку автор робить висновок, що проблема нейрослопу виходить за межі технічного питання використання чатботів у науковому письмі. Вона стосується академічної культури у широкому сенсі: університети, журнали та дослідницькі спільноти мають постійно переосмислювати стандарти наукової якості, довіри та відповідальності в умовах стрімкого поширення генеративного штучного інтелекту.

Детальніше: <https://www.timeshighereducation.com/news/tackle-ai-slop-education-research-or-lose-teacher-trust>

Фото: pixabay.com

АВТОМАТИЧНЕ ВИЗНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙ

На сайті Європейської асоціації університетів опубліковано інформаційний огляд «Автоматичне визнання кваліфікацій: концепція та її значення для університетів». У ньому йдеться про те, що останнім часом при формуванні європейської політики у сфері вищої освіти велика увага приділяється автоматизованому визнанню кваліфікацій, що дозволить значно спростити процедури визнання та підвищити мобільність випускників. Однак сутність цієї концепції та підходи до її реалізації значно відрізняються у рамках Європейського простору вищої освіти. Документ розкриває концепцію автоматичного визнання кваліфікацій вищої освіти для продовження навчання за кордоном, її історію становлення та окремі аспекти, поширені похибки, а також презентує тематичні форуми та суб'єктів, які підтримують ідею автоматичного визнання (Європейський простір вищої освіти, Європейська комісія, Рада Європи). Даний інформаційний огляд буде корисним політикам, адміністраторам, менеджерам університетів, а також співробітникам ЗВО, які займаються практичною реалізацією системи визнання кваліфікацій.

Детальніше: <https://eua.eu/publications/briefings/automatic-recognition-of-qualifications.html>,
https://eua.eu/images/publications/Publication_PDFs/Automatic_recognition_briefing.pdf

Фото: скріншот

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ВІДКРИТОЇ НАУКИ

Міністерство освіти і науки України рекомендувало комплекс методичних матеріалів і рекомендацій для закладів вищої освіти та наукових установ України з питань впровадження відкритого доступу та розвитку відкритої науки. Документи розроблені у рамках профінансованих з державного бюджету наукових досліджень, виконаних фахівцями ДНТБ. Вони містять практичні підходи до розроблення та імплементації інституційних стратегій запровадження відкритого доступу, організації процесів управління науковими результатами, а також удосконалення роботи інституційних репозитаріїв і відкритих сервісів. Зазначені методичні матеріали та рекомендації розміщені у відкритому доступі на платформі Zenodo, а також на вебсайті

Міністерства освіти і науки.

Детальніше: <https://mon.gov.ua/news/metodychna-pidtrymka-vprovadzhennia-pryntsyviv-vidkrytoi-nauky-v-naukovykh-ustanovakh-ta-zakladakh-vyshchoi-osvity>,
<https://mon.gov.ua/nauka/nauka-2/vidkrita-nauka/informatsiino-metodychni-materialy>

Фото: скріншот

КОНТРАКТИ З OPENAI ЯК ПРЕДМЕТ АКАДЕМІЧНОГО СПРОТИВУ

На сайті Inside Higher Ed, що належить Times Higher Education, опубліковано статтю «Викладачі виступають проти угод із OpenAI». Обговорюється зростання критичних висловлювань викладачів закладів вищої освіти відносно розвитку партнерств університетів із компанією OpenAI та висловлюється занепокоєння щодо наслідків таких угод для умов праці, якості освіти та її пріоритетів. Зазначається, що найбільший резонанс в академічних колах викликала угода Каліфорнійського державного університету щодо надання доступу до ChatGPT студентам і працівникам ЗВО. Частина викладачів виступила проти цього контракту та закликала спрямувати фінансові ресурси на збереження робочих місць. У петиції, адресованій керівництву, наголос зроблено на тому, що інвестиції в людський капітал є більш ефективним шляхом забезпечення якості освіти та досліджень. Автор звертає увагу на те, що подібні угоди активно укладаються ЗВО, зокрема – Арізонським державним університетом, університетом Оксфорду, Університетом Південної Каліфорнії та ін., що посилює дискусії стосовно доцільності таких партнерств. Скепсис викладачів пов'язаний не лише з фінансовими аспектами, - вони ставлять під сумнів здатність генеративного штучного інтелекту суттєво покращити навчання і викладання, а також говорять про потенційний негативний вплив на умови праці, академічну автономію та психічне здоров'я студентів. Не все гаразд і з процедурними аспектами ухвалення відповідних рішень. У багатьох випадках такого роду угоди з технологічними компаніями укладаються на рівні адміністрацій університетів без широкого залучення викладачів до обговорення, що посилює напруження та сприяє формуванню організованого спротиву. Дискусія навколо співпраці університетів із технологічними компаніями загострює питання пошуку балансу між інноваціями та академічними цінностями, а реакція викладачів свідчить про прагнення зберегти контроль над освітнім процесом та визначенням пріоритетів розвитку вищої освіти в умовах швидкого впровадження технологій ШІ.

Детальніше: <https://www.insidehighered.com/news/tech-innovation/artificial-intelligence/2026/03/27/faculty-push-back-against-openai-deals>

Фото: pixabay.com

ЄС ПОСИЛЮЄ РЕГІОНАЛЬНИЙ ВИМІР ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ІННОВАЦІЙ

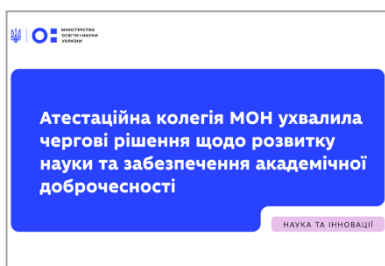

Європейська комісія та Європейський комітет регіонів підписали новий Спільний план дій щодо посилення ролі міст та регіонів у дослідженнях та інноваціях. Вони співпрацюватимуть для посилення регіонального та місцевого виміру політики та ініціатив ЄС у сфері досліджень та інновацій, сприятимуть обміну досвідом та даними. План дій визначає чотири конкретні пріоритети для стимулювання інновацій, сталого розвитку й конкурентоспроможності в європейських містах та регіонах. Це: розбудова сильних місцевих та регіональних інноваційних екосистем (включає підтримку впровадження Європейського дослідницького простору та забезпечення інтеграції знань, отриманих у результаті передових досліджень, у результати інновацій, залучення та утримання талантів); сприяння «зеленому» та цифровому переходу (шляхом підтримки сталих та інклюзивних інновацій на місцевому рівні); підвищення обізнаності та сприяння доступу до можливостей фінансування й результатів програми «Горизонт Європа» серед місцевих керівників (створення синергії між фондами та обмін передовим досвідом); підтримка розроблення та упровадження у регіонах політики, заснованої на фактичних даних. Регіони залишаються у центрі уваги порядку денного ЄС у сфері досліджень та інновацій. Завдяки Спільному плану дій проривні відкриття, передові технології та спільні екосистеми досліджень та інновацій на місцевому рівні сприятимуть конкурентоспроможності, сталому розвитку, а також здоровому та інклюзивному зростанню в Європейському Союзі. Це оновлене партнерство зміцнює багаторівневе управління, гарантуючи, що місцеві та регіональні органи влади будуть не лише виконавцями, а й активними співавторами політики ЄС у сфері досліджень та інновацій.

Детальніше: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_26_873,
<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/3ba809ef-3f83-11f1-8095-01aa75ed71a1/language-en>

Фото: скріншот

РІШЕННЯ АТЕСТАЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ МОН ЗАДЛЯ РОЗВИТКУ НАУКИ ТА ПІДТРИМКИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

28 квітня 2026 року відбулося чергове засідання Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України. Було ухвалено низку рішень, спрямованих на підтримку розвитку науки, підвищення якості вищої освіти та неухильне дотримання принципів академічної доброчесності. Відповідний наказ від 28 квітня 2026 року № 694 розміщено на вебсайті МОН. Наказом затверджено рішення про присудження 115 наукових ступенів та присвоєння 445 учених звань. На підставі рішень НАЗЯВО та у зв'язку з

установленими фактами академічного плагіату було ухвалено одне рішення про позбавлення наукового ступеня доктора наук однієї особи та два рішення про позбавлення наукового ступеня кандидата наук, що стало підтвердженням послідовної реалізації політики нульової толерантності до академічної недоброчесності. У межах удосконалення системи підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації ухвалено рішення про утворення докторських спеціалізованих вчених рад з урахуванням результатів державної атестації закладів вищої освіти та наукових установ: утворено 42 СВР строком на три роки, 7 СВР строком на два роки та 6 СВР строком на один рік (у закладах, які не проходили державну атестацію) і внесено зміни до складу окремих спеціалізованих вчених рад.

Детальніше: <https://mon.gov.ua/news/atestatsiina-kolehiia-mon-ukhvalyla-cherhovi-rishennia-shchodo-rozvytku-nauky-ta-zabezpechennia-akademichnoi-dobrochesnosti>,

<https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-rishen-atestatsiinoi-kolehii-ministerstva-osvity-i-nauky-ukrainy-vid-28042026-shchodo-prysvoiennia-vchenykh-zvan-ta-prysudzhennia-naukovykh-stupeniv?v=69f487344d691>

Фото: МОН

ФОРМАЛЬНІ ПОКАЗНИКИ ЗАМІСТЬ ІДЕЙ? ХИБНІСТЬ МЕТРИК-ОРІЄНТОВАНОЇ АКАДЕМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ

На сайті Times Higher Education опубліковано статтю Юн Чжана «Одержимість метриками витісняє академічне бачення в Китаї». У ній розглядається вплив загальноприйнятих у світі систем оцінювання, що базуються на кількісних показниках, - на розвиток університетів, наукових установ і досліджень у Китаї. Але питання, яке піднімає автор, насправді більш широке і стосується оцінювання науки в широкому сенсі та актуальне у глобальному масштабі. Упродовж останніх десятиліть китайська система вищої освіти активно використовує метрики (кількість публікацій, індекси цитування, імпакт-фактори) як ключові інструменти оцінювання наукової діяльності. Це сприяло швидкому зростанню наукової продуктивності та підвищенню міжнародної видимості китайських університетів. Разом із тим, названі показники переросли рамки оцінювання і почали змінювати саму логіку академічної роботи, впливати на вибір тем досліджень і дослідницьких стратегій. Науковці тепер більш мотивовані надавати перевагу темам, які швидше дають публікаційний результат або відповідають вимогам високорейтингових журналів, навіть якщо це спотворює пріоритети довгострокових і міждисциплінарних досліджень. Це скорочує простір для ризикованих або інноваційних ідей. Інституційні наслідки метрик-орієнтованого підходу також негативні: університети дедалі більше формують політику кадрового просування, фінансування та оцінювання ефективності на основі

формалізованих показників. Це зручно з позицій стандартизації академічної діяльності, але суттєво зменшує роль якісної експертної оцінки. Проблема полягає не у використанні метрик як таких, а у їхній домінантній ролі. Кількісні показники можуть бути корисними інструментами, але вони не здатні повною мірою відобразити значення наукових досліджень, їхній суспільний вплив або інтелектуальну новизну. Автор підкреслює необхідність відновлення балансу між вимірюваними кількісними результатами та більш широким академічним баченням, яке підтримує розвиток наукової системи та дослідницької культури.

Детальніше: <https://www.timeshighereducation.com/opinion/metrics-obsession-supplanting-academic-vision-china>

Фото: pixabay.com

ПОВІДОМЛЕННЯ ЩОДО ЗАХИСТІВ ДИСЕРТАЦІЙ ДОКТОРІВ ТА КАНДИДАТІВ НАУК

Міністерство освіти і науки України 5 травня 2026 року оприлюднило повідомлення про захисти на здобуття наукового ступеня кандидата і доктора наук. Публікація здійснена відповідно до чинного порядку, встановленого постановою Кабінету Міністрів України від 20 листопада 2019 року № 943.

Детальніше: <https://qrpage.net/qr/3swLL>, <https://qrpage.net/qr/yx6sa>, <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/atestatsiya-kadriv-vyshchoi-kvalifikatsii/2026/05/05/kandydaty-nauk-05052026.pdf>, <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/atestatsiya-kadriv-vyshchoi-kvalifikatsii/2026/05/05/doktory-nauk-0505-2026.pdf>

Фото: pixabay.com

КІНЕЦЬ ЕПОХИ ЛЕКЦІЙ ТА ЕСЕ: КЛАСИЧНА МОДЕЛЬ ВИКЛАДАННЯ ВТРАЧАЄ АКТУАЛЬНІСТЬ

На сайті Times Higher Education опубліковано статтю Патріка Джека «Модель лекцій та есе - не виживе...». Автор пропонує обговорити майбутнє університетського навчання і неминучу докорінну трансформацію традиційних форм викладання й оцінювання. На думку ректора Університету Кента Карен Кокс модель, заснована переважно на лекціях і письмових есе, не відповідає новим потребам студентів, оскільки під впливом розвитку цифрових технологій і способів отримання знань відбуваються зміни поза університетськими стінами, які не можна ігнорувати. Університети будуть вимушені пропонувати більш інтерактивні та різноманітні формати навчання, які поєднують різні види діяльності й краще відповідають сучасним освітнім

очікуванням. Звісно, не йде мова про повну відмову від лекцій, а лише про їхнє переосмислення у новій системі навчання, які і про необхідність перегляду підходів до оцінювання. Традиційні письмові роботи дедалі частіше ставляться під сумнів у контексті поширення цифрових інструментів, зокрема - генеративного штучного інтелекту, який змінює практики академічного письма. Ці зміни відбуваються на тлі більш глобальних викликів, пов'язаних із фінансуванням та конкуренцією між університетами, очікуваннями студентів. Отже, адаптація освітніх моделей - необхідна умова збереження актуальності вищої освіти. Дискусія про майбутнє лекцій та есе є частиною масштабного процесу трансформації вищої освіти, який розгортається на наших очах. Вона відображає зміну уявлень про те, як створюється і передається знання, а також про роль університетів в цифровому середовищі.

Детальніше: <https://www.timeshighereducation.com/news/lectures-and-essays-model-will-not-survive-says-departing-v-c>

Фото: pixabay.com

ЕКОНОМІЧНИЙ ВПЛИВ ПОШИРЕННЯ ЗНАНЬ

На сайті Європейської Комісії у розділі «Дослідження та інновації» опубліковано матеріал «Підвищення рівня розповсюдження знань: нове дослідження економічного впливу можливих заходів». Йдеться про матеріали дослідження економічного впливу від покращення доступу до публікацій і даних та їх повторного використання для наукових цілей. Воно розвиває і доповнює раніше проведене дослідження, опубліковане у травні 2024 року, де наводились докази наявних бар'єрів доступу та повторного використання досліджень, що фінансуються з державного бюджету, оцінювалось законодавство ЄС про авторське право, дані та цифрові технології, а також пропонувались політичні рішення, спрямовані на покращення обігу наукових знань. Нинішнє дослідження є важливим кроком у напрямку впровадження Структурної політики «Сприяння відкритій науці» Порядку денного політики Європейського наукового простору на 2025-2027 роки. Воно націлене на підтримку досягнення цільового результату – забезпечення законодавчої та регуляторної бази ЄС щодо авторського права та даних досліджень. Досліджується поточний стан розвитку економіки та у цьому контексті - екосистема наукових публікацій з фокусом на динаміку відкритого доступу і вплив національного законодавства щодо наукових публікацій, економічний вплив різних моделей наукових видань, прогнозується їх вплив на конкурентоспроможність ЄС. Автори дослідження наголошують, що відкритий доступ, повторне використання та правова визначеність забезпечують суттєві переваги для європейської системи досліджень та інновацій. Дослідження не надає одне оптимальне рішення, а пропонує набір політичних компромісів, які необхідно ретельно зважити з урахуванням цілей розвитку ЄС у контексті

забезпечення досконалості досліджень, підвищення інноваційного потенціалу та сталої системи наукової комунікації.

Детальніше: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/news/all-research-and-innovation-news/boosting-knowledge-circulation-new-study-economic-impact-possible-measures-2026-04-30_en,

<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/21f59332-443a-11f1-8095-01aa75ed71a1/language-en>,

https://research-and-innovation.ec.europa.eu/news/all-research-and-innovation-news/enhancing-research-accessibility-and-reuse-new-study-outlines-strategic-measures-2024-05-16_en

Фото: скріншот

КРИЗА СКОРОЧЕНЬ У БРИТАНСЬКИХ УНІВЕРСИТЕТАХ: ЛЮДСЬКИЙ ВИМІР АКАДЕМІЧНИХ ЗВІЛЬНЕНЬ

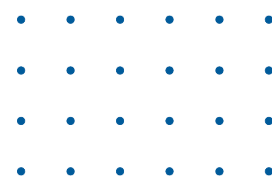
На сайті Times Higher Education опубліковано статтю Пола Джампа «Я не думаю, що колись зможу бути поряд з колишніми колегами». У ній аналізуються результати опитування ТНЕ щодо масових скорочень у британських університетах та їхнього впливу на професійний і психологічний стан працівників вищої освіти. Автор зазначає, що хвиля скорочень у британському секторі вищої освіти набула масштабного характеру: упродовж останніх трьох років університети Великої Британії втратили понад 30 тисяч робочих місць. Опитування, проведене навесні 2026 року, охопило університетських викладачів, дослідників, адміністративний персонал і менеджерів. Його результати засвідчують не лише фінансові чи організаційні наслідки скорочень, а й глибокий особистий вплив на працівників (атмосфера страху, виснаження, втрата професійної гідності). Частина респондентів описує сучасне університетське середовище як «токсичне», а окремі працівники повідомляють про серйозне погіршення психічного здоров'я після звільнення або вимушеного переходу на іншу роботу. Найбільш уразливими виявилися працівники гуманітарних дисциплін, а також співробітники з нестабільними або викладацько-орієнтованими контрактами. Значна частина тих, хто залишив університетський сектор, повідомили, що не прагнуть повернення до нього, що пов'язано з недовірою до керівництва університетів, перевантаженням та втратою сенсу академічної праці. Скорочення негативно вплинули на кар'єрні перспективи та особисте життя працівників внаслідок вимушеного переходу на нижче оплачувані посади, втрати можливостей для досліджень або необхідності змінювати професію. Навіть ті працівники, які зберегли роботу, часто демонструють низький рівень довіри до керівництва університетів й доволі песимістично оцінюють майбутнє цього сектору. Усі кажуть про зростання перевантаження, моральне виснаження

та підвищення внутрішньої напруги, що відчувають навіть ті, хто залишився працювати в університетах. Автор робить висновок, що проблема – у нинішньому стані академічної культури, довірі до університетів як освітніх інституцій та нездатності сектору зберігати професійну солідарність в умовах тривалого фінансового й організаційного тиску.

Детальніше: <https://www.timeshighereducation.com/depth/i-dont-think-ill-ever-be-able-be-same-room-former-colleagues>

Фото: pixabay.com

4. Наукові заходи

ПЛАГІАТ ТА САМОПЛАГІАТ: ДЕ МЕЖА?

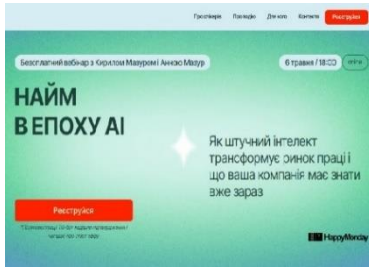

6 травня 2026 року в рамках курсу відкритих лекцій «Академічна ДоброЧесність: правила гри чи справа честі» відбулась онлайн-лекція «Плагіат та самоплагіат: де межа?». Захід був покликаний надати детальні пояснення щодо вирішення актуальних у науковому середовищі питань академічної доброчесності при використанні чужих та власних матеріалів без належного пояснення. Слухачі дізналися, як не припуститись серйозних репутаційних ризиків в науковій діяльності; де проходить межа між припустимим використанням чужих та власних текстів чи ідей і порушенням усталених норм; що таке плагіат і самоплагіат та в чому полягає різниця між ними; як коректно повторно використовувати власних матеріали і наукові дані; як потрібно оформлювати посилання на власні раніше оприлюднені роботи; яких типових помилок зазвичай припускаються недосвідчені дослідники; як працюють системи перевірки на плагіат; як уникнути академічних порушень і зберегти академічну репутацію. Організатор – Науково-технічна бібліотека КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Детальніше: <https://www.library.kpi.ua/onlajn-lektsiya-plagiat-ta-samoplgiat-de-mezha>, <https://tinyurl.com/6cpz6r7r>, https://t.me/kpi_library/5162

Фото: КПІ

ПОШУК РОБОТИ В ЕПОХУ ШІ

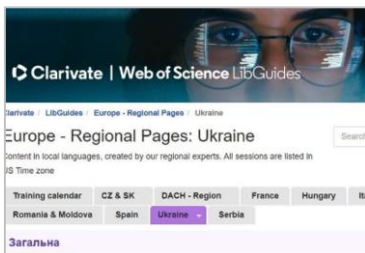

6 травня 2026 року відбувся вебінар «Найм в епоху AI». Захід був покликаний поінформувати фахівців-рекрутерів та керівників бізнесу, які процеси відбуваються на ринку праці під впливом стрімкого поширення інструментів штучного інтелекту та як можна в нових реаліях формувати стратегії найму робочої сили. Під час вебінару обговорили наступні питання: інструменти ШІ (OpenClaw, AI Voices, Jack&Jill) та інші сервіси для найму; європейське регулювання (EU AI Act) автоматизації рекрутингу; як реагувати на резюме, створені ШІ-скриптами; як відноситись до «ШІ-масок» на відеоінтерв'ю; яка роль людини у новій реальності та чи є місце для інтуїції і живого контакту; як зробити, щоб ШІ був асистентом, а не конкурентом. Організатор - Happy Monday.

Детальніше: <https://cutt.ly/ItJMWINW>, https://t.me/diia_education/2342

Фото: скріншот

ДИСЕРТАЦІЇ - ВІД НАПИСАННЯ ДО АНАЛІЗУ

7 травня 2026 року відбувся вебінар «Дисертації - від написання до аналізу». Він був покликаний поінформувати слухачів про зміст та призначення дисертаційних досліджень, а також показати шлях від виникнення ідеї до здійснення автором власного наукового внеску, коли дослідник перетворює наукове чи практичне питання на доведений результат. Під час

вебінару розглядалися наступні питання: як ефективно працювати над дисертацією на різних етапах; як знаходити релевантні дисертації та пов'язані публікації; як аналізувати наукові теми, методи та дослідницькі тренди; як використовувати аналітичні інструменти для підтримки власних досліджень; як представити захищені дисертації науковій спільноті. Учасники мали можливість попрацювати з Web of Science ProQuest™ Dissertations & Theses Citation Index та побачити, як можна розмістити дисертації у PQDT Global. Організатори: Clarivate, ДНТБ України.

Детальніше: <https://tinyurl.com/yckycwj8>, <https://dntb.gov.ua/news/59c20aec4c15>, <https://us02web.zoom.us/meeting/register/WyQoUj7ARz22AnCEPgcgEw>

Фото: скріншот

ПРАКТИЧНИЙ ДИЗАЙН ОНЛАЙН-КУРСУ

7 травня 2026 року відбувся вебінар «Знайомтесь з викладачами там, де вони є: практичний дизайн онлайн-курсів, який залишається актуальним». Захід був покликаний підтримати адміністраторів, розробників навчальних матеріалів, викладачів і творчі команди, які хочуть реалізувати практичний сталий підхід до створення доступних курсів, що відповідають

стандартам управління якістю, а також упроваджувати нові інструменти та найсучасніші робочі процеси. Під час вебінару було продемонстровано, як набір інструментів штучного інтелекту CourseArc, Magic Course Builder та Magic Image Descriptions дозволяє усувати недоліки, що викликають опір слухачів. Організатори: Quality Matters, CourseArc, UT San Antonio, Virtual Arkansas.

Детальніше: <https://www.qualitymatters.org/professional-development/free-webinars#online>,

https://us02web.zoom.us/webinar/register/3117750421946/WN_3sAXme0mT0Gnbv9mEdlvxw#/registration

Фото: QM

УПРОВАДЖЕННЯ ESG В УКРАЇНІ

7 травня 2026 року відбувся семінар «Впровадження ESG в Україні: навіщо, яким чином і з чого почати». Спікер Андрій Кітура, директор з розвитку компанії «Dixi Group» наочно продемонстрував слухачам, як ESG та сталий розвиток можуть допомогти відбудувати економіку України; яким чином можна впроваджувати

ESG у державну політику, фінансовий сектор та бізнес; які реальні кроки можуть зробити підприємці та суспільство для сталого і «зеленого» розвитку і поширення ESG. Організатор - Ukraine Global Faculty.

Детальніше: <https://ugfaculty.mylearnworlds.com/course/vprovadzennia-esg-v-ukrayini-v-umovax-viini-navishho-iakim-cinom-i-z-cogo-pocati-andrii-kitura>,

<https://t.me/UkraineGlobalFaculty/823>

Фото: організатори

ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСЛІДНИЦЬКОГО ПРОСТОРУ

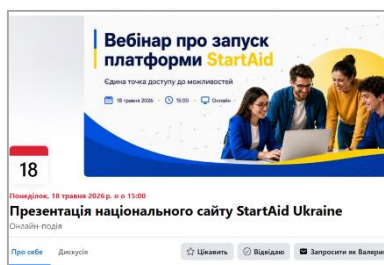
15 травня 2026 року в рамках заходів з нагоди Дня науки в Україні відбудеться інформаційний захід «Інтеграція України до Європейського дослідницького простору». Він покликаний стати площадкою з популяризації науки та інновацій, сприяти розумінню слухачами синергії європейських програм, поширення знань щодо об'єднань та ініціатив, спрямованих на посилення міжгалузевої та міждисциплінарної наукової мобільності та наукової співпраці. Планується обговорити наступні питання: можливості українських дослідників та інноваторів у європейському та глобальному дослідницьких просторах; роль України в європейському дослідницькому просторі; внесок українських науковців, дослідників та інноваторів у розвиток науки й суспільства. Організатор - Національний фонд досліджень України.

Детальніше: <https://nrfu.org.ua/news/den-nauky-2026-integracziya-ukrayiny-do-yevropejskogo-doslidnyczkogo-prostoru/>,

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdDR49YghkXbfNI69Dy-KBslI8pXLb_mR739lgPZ46fWPOLiw/viewform

Фото: скріншот

ПРЕЗЕНТАЦІЯ STARTAID UKRAINE

18 травня 2026 року в межах відзначення Дня науки в Україні і Тижня Відкритого Уряду відбудеться вебінар «Презентація національного сайту StartAid Ukraine». Він стане площадкою для демонстрації можливостей е-ресурсу StartAid Ukraine, створеного в рамках проєкту з підтримки розвитку цифрових навичок, інновацій та підприємництва в Україні. Цей ресурс

покликаний стати цифровим простором доступу до інформації про гранти, можливості навчання, працевлаштування та інновації. Слухачі дізнаються про стан цифрової освіти, виклики цифрової нерівності, інтеграцію освіти у цифрову економіку, підтримку стартапів, роль інтелектуальної власності, розвиток цифрових навичок, підтримку національних коаліцій, роль StartAid в європейській цифровій екосистемі та інтеграцію з європейською платформою DSJP, безпеку цифрових платформ, захист даних і цифрову довіру, ринок праці та навички майбутнього, доступ до знань та роль бібліотек у цифровій економіці, підтримку освіти та наукових досліджень. Організатори: ДНТБ, ГС «Українська асоціація стартапів», Національна коаліція StartAid Ukraine.

Детальніше: <https://dntb.gov.ua/news/a90264cdbde>,
<https://www.facebook.com/events/948430717987574/>

Фото: скріншот

НАЦІОНАЛЬНИЙ РЕПОЗИТАРІЙ АКАДЕМІЧНИХ ТЕКСТІВ У КОНТЕКСТІ ВІДКРИТОЇ НАУКИ

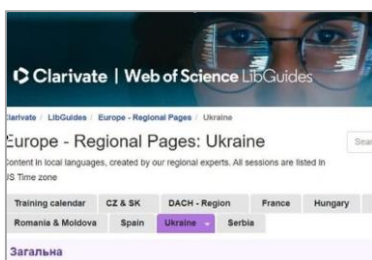

19 травня 2025 року в рамках Тижня Відкритого Уряду відбудеться вебінар, присвячений діяльності Національного репозитарію академічних текстів як важливого кроку України у контексті розвитку відкритої науки. Планується розглянути актуальні питання реалізації заходів Ініціативи «Партнерство Відкритий Уряд» у період з 2018 по 2025 роки, утвердження в Україні принципів відкритої науки та відкритого доступу до наукової інформації, історію створення Національного репозитарію академічних текстів, продемонструвати можливості доступу завдяки НРАТ до максимально повної інформації про вітчизняні наукові дослідження, переваги роботи з Нацрепозитарієм, вміст його баз даних НРАТ, перебіг інформаційної інтеграції з локальними репозитаріями вітчизняних наукових установ, університетів, видавництв, розвиток міжнародної співпраці тощо. Також під час вебінару буде презентовано цикл заходів з підвищення кваліфікації з питань відкритої науки та НРАТ. Організатор – Державна наукова установа «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації».

Детальніше: <https://nrat.ukrintei.ua/scientific-events/>,
<https://www.kmu.gov.ua/gromadskosti/gromadyanske-suspilstvo-i-vlada/partnerstvo-vidkritij-uryad>

Фото: скріншот

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ ДЛЯ НАУКИ

20-21 травня 2026 року в рамках Дня науки в Україні відбудеться серія вебінарів, присвячених відкритій науці та науковим е-ресурсам. Заплановані наступні заходи: «Електронні ресурси для науки та освіти України» (будуть презентовані електронні ресурси проєктів EIFL і Research4Life, Web of Science, Scopus та Bentham Science) (20.05.2026 року); «Відкрита наука в Україні: від декларацій до дій» (розглядатимуться актуальні питання переходу вітчизняної науки до принципів відкритості: забезпечення відкритого доступу до результатів досліджень, упровадження нових підходів до оцінювання наукових установ, побудова ефективних систем моніторингу наукової діяльності, рух від мандатів до культури відкритості, відкриті дані досліджень, принципи FAIR) (20.05.2026 року). Організатори: ДНТБ України, Clarivate.

Детальніше: <https://tinyurl.com/yckycwj8>, https://t.me/kpi_library/5165,
<https://us02web.zoom.us/meeting/register/rZQfNCTJQHIX9HMOyaJHKg>,
<https://us02web.zoom.us/meeting/register/iCElCOhHR4mfp8OatXWwug>

Фото: скріншот

СУЧАСНА КРИЗА МІЖНАРОДНОЇ СИСТЕМИ

27 травня 2026 року у змішаному форматі відбудеться міжнародна науково-практична конференція «Сучасна криза міжнародної системи». Вона стане площадкою для обговорення актуальних питань функціонування міжнародної системи у часи переходу від однополярного світу до нового формату, який є «керованим хаосом» та рухається до нової багатополарності, у якій старі міжнародні інститути та багатосторонні союзи втрачають важелі впливу. Під час заходу планується розглянути, як відбувається розпад ліберального міжнародного порядку та його альтернативи; феномен Д. Трампа у контексті глобальної нестабільності (чи приведе політика адміністрації Д. Трампа до встановлення нової ери гегемонії США та хто отримає від цього вигоду?); міжнародно-політичні перспективи та економічна вага ЄС (новий центр сили чи аутсайдер у змаганні великих держав?); глобальна роль Китаю в новій міжнародній системі; перспективи світової економіки в умовах, коли зникають межі між війною та миром. Організатори: Державна установа «Інститут економіки та прогнозування Національної академії наук України», Державна установа «Інститут всесвітньої історії Національної академії наук України».

Детальніше: <https://www.nas.gov.ua/news/zaproshuyemo-vzyati-uchast-u-mizhnarodniy-naukovo-praktichniy-konferenci-suchasna-kriza-mizhnarodno-sistemi-anons>,

<https://www.nas.gov.ua/storage/editor/files/27052026-anons-vymogi-ukr.pdf>

Фото: організатори

ОДЕСАБІБЛІОСАМІТ

5-7 червня 2026 року відбудеться всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «VII ОдесаБібліоСаміт». Цьогорічна тема заходу - «Промоція книги і читання: досвід, традиції та перспективи формування читацької культури». Він стане платформою для обговорення актуальних питань промоції книги та читання, сприяння обміну досвідом і напрацюванню сучасних підходів до формування читацьких практик як інструменту культурного розвитку, збереження національної ідентичності, розвитку критичного мислення та підтримки ментального здоров'я суспільства. У рамках конференції планується обговорити трансформацію читацьких практик в умовах кризи, формування й трансформацію читацької культури дітей і молоді, проєктну діяльність з популяризації читання та літератури, розвиток бібліотек як поліфункціонального простору промоції читання, інклюзивні практики й безбар'єрний доступ до читання для всіх категорій користувачів,

цифрові платформи та креативні технології у промоції читання, підтримку ментального здоров'я та психологічної стійкості. Організатори: Одеська національна наукова бібліотека, Державна архівна служба України, Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого, Національна бібліотека України для дітей, Національний університет «Одеська політехніка», ВГО «Українська бібліотечна асоціація», ВГО «Бібліополіс».

Детальніше:

<https://ula.org.ua/konferentsii-seminary-treninhy/konferentsii/icalrepeat.detail/2026/06/05/3758/-/vseukrainska-naukovo-praktychna-konferentsiia-z-mizhnarodnoiu-uchastiu-vii-odesabibliosamit-5-7-chervnia-2026-r-m-odesa-zmishanyi-format?lang=ua>

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSf7IK5vMdLev8K5AFFueIlq_1XBaz2w3TVoHbJBikKYquXYww/viewform

Фото: скріншот

КРІЗЬ ІНФОРМАЦІЙНИЙ ШУМ

11 червня 2026 року відбудеться вебінар «Як пробитися крізь інформаційний шум ШІ: практичні шляхи для академічних бібліотек». Захід стане площадкою для обговорення питань використання інструментів штучного інтелекту в академічних бібліотеках, складності відокремлення реальних можливостей ШІ від загального «інформаційного шуму» та способів, якими академічні бібліотеки можуть використовувати ШІ, не порушуючи свої цінності. Планується розглянути, як бібліотеки можуть відповідально упроваджувати ШІ у свою роботу; які приклади використання бібліотеками ШІ можуть бути корисні для наслідування; як покращити доступність та забезпечити етичне використання ШІ і що можуть зробити бібліотечні працівники для розроблення загальних рекомендацій стосовно інструментів штучного інтелекту у бібліотеці. Організатори: Choice, Springer Nature.

Детальніше:

https://www.choice360.org/webinars/cutting-through-the-ai-noise-practical-pathways-for-academic-libraries/?utm_source=Choice+eNewsletter+signup&utm_campaign=6cc658abe6-061126_Springer&utm_medium=email&utm_term=0_7ef534065e-6cc658abe6-538952417

Фото: скріншот

ЕКОНОМІЧНА АНАЛІТИКА: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ТА ПРОГНОСТИЧНІ МОЖЛИВОСТІ

12 червня 2026 року в онлайн-форматі відбудеться міжнародна науково-практична конференція «Економічна аналітика: сучасні реалії та прогностичні можливості». Вона покликана стати площадкою для обговорення актуальних питань розвитку прикладних економічних досліджень та профільної освіти.

Планується розглянути ключові аспекти соціально-економічний вимір геополітики змін; макроекономічні виклики та адаптацію до них економічної аналітики; стратегії стійкості бізнесу в умовах невизначеності; розвиток аналітичної освіти та підготовку фахівців з новими компетенціями; широке коло проблем цифровізації, великих даних, застосування інструментів штучного інтелекту в економічному аналізі. Організатори: Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Сухумський Державний університет (Грузія), Політехнічний університет Картахени (Іспанія), Університет імені Миколаса Ромеріса (Литва), Бізнес-школа Університету Норд (Норвегія).

Детальніше: https://feu.kneu.edu.ua/ua/depts4/k_politychnoi_ekonomii/pe-dept-news/Economic-Analytics_2026_scientific_conference/,

<https://drive.google.com/file/d/1GVWR76fEqVlbjroScZUEyo5eewNWWkBv/view>

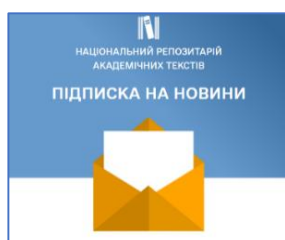
Фото: скріншот

Дякуємо Вам за підписку на дайджест інформаційних матеріалів НРАТ. Він створюється в рамках реалізації проєкту Національного репозитарію академічних текстів, який фінансується Міністерством освіти і науки України. Цільова аудиторія - науковці, освітяни, інноватори, здобувачі вищої освіти, автори і редактори наукових фахових видань, прихильники відкритої науки та відкритого доступу.

У щоденному режимі ця інформація оприлюднюється на офіційному вебпорталі Нацрепозитарію та сторінках НРАТ у соціальних мережах:

<https://nrat.ukrintei.ua/category/usi-novyny-na-portali/>,
<https://nrat.ukrintei.ua/category/naukovi-zahody/>
https://www.facebook.com/groups/578991159108587/?sorting_setting=CHRONOLOGICAL,
<https://t.me/NationalRepository>,
<https://invite.viber.com/?g2=AQBNMJ1iDNPI403rQ2x%2FeMt0spQItYQzEroTVETPdJIh2K97EhrByGTLtwG%2FP70p>
<https://mastodon.social/@nrat>
https://www.threads.com/@nrat_ukrintei
<https://bsky.app/profile/nrat-portal.bsky.social>

Усі бажаючі можуть оформити підписку на повідомлення про події, документи і заходи, які публікуються на ресурсах Нацрепозитарію. Для цього на головній сторінці вебпорталу у сервісі «підписка» достатньо обрати зручну періодичність повідомлень (щодня або раз на тиждень) та цільову спрямованість (науковцям, освітянам, інноваторам).

Детальніше: <https://nrat.ukrintei.ua/newsletter-list/>, <https://nrat.ukrintei.ua>